NODUL TRANSNISTREAN

Ghimpe în ochii separatiștilor

(Urmare. Începutul vezi în nr. din 7 noiembrie a. c.).

SEPTEMBRIE CURENT

Evenimentele de la Dubăsari din ultima săptămînă a lui septembrie curent n-au fost deloc întîmplătoare sau știhiinice, cum vor să le califice unii. Ele, aceste evenimente, constituie o parte componentă a programului de acțiune al separatiștilor și au fost minuțios pregătite cu vreo lună înainte. Să ne amintim cu cîtă ardoare și disperare în același timp insistau în luările lor de cuvînt în cadrul ultimei sesiuni a parlamentului imperial Palagniuk și Kanorovskaia, deputați ai acestui parlament de la Rîbnița și Dubăsari, cerînd cu insistență să fie recunoscută așa-zisa republică transnistreană.

Primind un răspuns negativ categoric la această insistență a lor, ei nu s-au liniștit și, întorcîndu-se acasă, s-au pus pe treabă. Sarcina principală era de a se clarifica cu satele raionului Dubăsari, care nu vor nici să audă de Transnistria ca unitate teritorial-administrativă aparte și de planurile separatiștilor. Ei vor să trăiască în pace, să creeze, să muncească, să producă bunuri materiale cot la cot cu toți conlocuitorii, independent de naționalitate, credință și convingeri politice. Acesta și este motivul că pe parcursul a trei ani de tulburări politice din Transnistria, oamenii muncii din satele raionului n-au participat nici la greve, nici la mitinguri, nici la rebeliunea din 2 noiembrie 1990, care a zguduit întreaga republică.

Pe separatiști însă nu-i interesează cumsecădenia, hărnicia și pacifismul țăranului și a intelectualului de la sate în felul în care ele, aceste calități sînt manifestate. Lor le trebuie, în primul rînd supușenie și ascultare orbească din partea acestora, ca ei să facă tot ce li se spune și li se ordonă, așa cum s-a făcut pe parcursul a mai bine de șapte decenii de regim bolșevic-comunist. Și fac totul pentru a-și realiza acest scop.

Văzînd că acolo, în Parlamentul imperial, nu mai au trecere, că însuși Rafic Nișanov, președintele Camerei naționalităților, acel Nișanov care în prima zi a puciului i-a răspuns prin telefon lui Constantin Oboroc, prim-vicepremin-ministrul republicii noastre, că la Moscova, «vsio idet constituționo, vsio v poreadke», a declarat prin intermediul televiziunii centrale în fața întregii țări, că așa republică transnistreană nu există, că constituția imperiului recunoaște o singură republică — Republica Moldova, separatiștii au cam pus-o de mămăligă, dar au devenit și mai agresivi, încercînd să rupă din raion sat cu sat pentru a le trece în subordonarea orașului — un alt cuib de reacțiune al Tiraspolului.

GREVA ȚĂRANILOR

Deci, cu vreo lună înainte de evenimentele din ultima săptămînă a lui septembrie, separatiștii au pornit în ofensivă pentru a trece satele raionului sub jurisdicția orașului Dubăsari, năzuind astfel să descompună raionul, să scape de «îndărătnicii» lui conducători și să-i «fericească» pe țărani cu o viață orășenească. Au pornit-o de la satele Dubău, Țibulăuca și Crasnîi Vinogradari, în care predomină așa-numita populație rusofonă. Naționalitatea pentru țăran însă n-are importanță, el ține la pămînt, la muncă cinstită și la înțelegere. Țăranul nu e învățat să umble cu mîna întinsă și de atîta preferă să-și orînduiască singur viața, lucru pe care separatiștii l-au simțit de la prima încercare.

În satul Crasnîi Vinogradari, bunăoară, separatiști au arborat pe clădirea Sovietului sătesc bicolorul — drapelul de altădată al fostei R.S.S.M. și instituit recent ca drapel al așa-zisei republici transnistrene, contînd că țăranii nu vor pricepe șiretlicul și se vor lăsa ademeniți într-o formațiune teritorial-administrativă iluzorie. S-au înșelat însă emisarii din Dubăsari. În semn de protest împotriva acestei fărădelegi locuitorii satului Crasnîi Vinogradari au declarat grevă, intenționînd să nu înceteze pînă atunci, pînă cînd nu se va pune capăt răzvrătirilor.

Vă în toiul recoltării culturilor agricole, pregătirilor de iarnă la fermele de vite, la taberele de cîmp, la depozite. Grevă impusă de oameni fără suflet de instigatori profesioniști, în scopuri egoiste. Cine a trăit la sat își dă bine seama ce înseamnă o zi pierdută la recoltare, o zi de foame pentru animale, să nu mulgi o zi vacile! Și credeți că a avut cineva din emisari remușcări că se strică producția în cîmp, că animalele și orătăniile de la ferme suferă de foame și sete? Toț conducerea raionului și a satului, lucrătorii poliției din Dubăsari, au trebuit să-i convingă pe oameni să se întoarcă la locurile lor de lucru. Și oamenii au înțeles, deși au pierdut încrederea.

KANOROVSKAIA FACE ABUZ DE ÎMPUTERNICIRI

Întorcîndu-se de la ultima sesiune a parlamentului sovietic în destrămare, Kanorovskaia membră a acestui parlament, împuternicită cu acest mandat de alegătorii din Grigoriopol, Criuleni și Dubăsari, fără prea multă zăbavă, însoțită de 30 de membri ai așazisului detașament muncitoresc de sprijinire a miliției (ROSM) și directorul fabricii de bere din Dubăsari, care i-a oferit și «Volga» de serviciu, s-au deplasat la Crasnîi Vinogradari să-i «domesticească» pe îndărătnicii țărani care nu vor să recunoască faimoasa republică transnistreană.

Era pe înserate, cînd țăranii rupți de muncă, se întorceau la vetrele lor și nu le ardea de politică. Cu atît mai mult, cu cît știau bine ce cîntec vor să le zică separatiștii. S-au adunat la miting și au auzit aceeași poveste: Transnistria e viitorul nostru, Frontul Popular al Moldovei vrea să ne înrobească, să ne unească cu România, iar românii sînt fasciști, care omoară și spînzură, mai amintindu-le o dată de anul 1942, care cică a adus mare nenorocire din partea românilor pentru Transnistria. N-a uitat nici de poliția din Dubăsari, care face totul pentru unirea cu România, și și-a încheiat cuvîntarea cu chemarea: «Jos poliția!».

PICHETAREA POLIȚIEI

Nu se știe ce o fi influențat mai mult asupra oamenilor din Crasnîi Vinogradari — minciunile ce ne pasc din partea României sau garda de 30 de vlăjgani, care au însoțit-o pe Kanorovskaia — faptul rămîne fapt, că nu mult după aceea, în gloata care a pichetat clădirea poliției din Dubăsari, erau și cîteva femei din acest sat. Dar să nu ne mire acest fapt, deoarece cozi de topor se găsesc în orice localitate. Altceva se cere menționat — gloata (ea oare?) a venit nu pur și simplu să picheteze clădirea dată (acest lucru îl făcuse și mai înainte), ci să ceară în mod ultimativ de la poliție: ori trece de partea separatiștilor, ori se cărăbănește peste Nistru fără arme și armament, de care poliția dispune, firește.

Ce «femei îndrăznețe» a educat socialismul și comunismul, nu-i așa? Tronc-pliosc și am făcut revoluția. Dar domnul Ion Răcilă, comisarul poliției, a apărut în fața gloatei și le-a lămurit femeilor rebele că încalcă grav legile, pentru care pot fi trase la răspundere penală, mai avertizîndule că dacă vor încerca să pășească pragul poliției și să devasteze clădirea, vor fi luate măsurile de rigoare, inclusiv, utilizarea armelor.

Clădirea poliției, firește, n-a fost asaltată și nici devastată. Gloata s-a împrăștiat ca după aceea să înceapă ofensiva psihologică asupra poliției — amenințările și intimidările permanente prin telefon și scrisori cu cele mai groaznice pedepse, inclusiv moartea.

VREI NU VREI — BEA GRIGORE AGHEASMA

Cu o zi înainte de pichetarea poliției, gloata de femei făcuse deja o astfel de ispravă — au dat năvală în clădirea nodului raional de telecomunicații și au obligat întregul colectiv să facă grevă — vrei nu vrei, bea Grigore agheasmă. Grevă generală și «Jos Nina Zgurscaia», șefa nodului de telecomunicații. De ce? Nina Zgurscaia, rusoaică de naționalitate, n-a împărtășit niciodată tendința moldovenilor spre renașterea națională.

Îmi amintesc un caz de care m-am ocupat vreo două săptămîni 3—4 ani în urmă. Vera Popic lucra controloare în una din secțiile acestei organizații. Îi expirase termenul de candidat și trebuia să fie primită în membrii P.C.U.S. La adunarea de partid nu a fost primită. Pricina? Vera Popic se adresă în limba moldovenească unei chioșcare să-i dea gazeta raională. Și acest fapt a fost calificat ca naționalism chiar și de Nina Zgurscaia. De atunci: sărmana Vera Popic n-a mai avut zile bune, iar soțul ei Alexandru Popic, care deținea postul de inginer-șef, a fost nevoit să abandoneze serviciul.

Și iată acum femeile rebele cer cu spumă la gură destituirea din post a Ninei Zgurscaia, și nu numai cer, ci și i-au interzis să intre în cabinetul său de lucru. Cu mare greu s-a strecurat șefa nodului de telecomunicații în sala de ședințe. I s-a făcut rău și și-a pierdut cunoștința. Toate cele circa 300 de femei rebele, care intraseră în sala de ședințe după ea, au văzut-o cum a căzut în leșin, dar n-au încetat s-o numească cu cele mai necenzurate cuvinte. Una din ele, totuși, s-a repezit să-i dea un pahar cu apă, dar n-a reușit — Tamara Popova, casierița nodului de telecomunicație, i-a smuls femeii paharul cu apă din mînă și l-a vărsat în ghiveciul cu flori.

Iată ce-a educat în oameni socialismul, orînduire de care nu se pot debarasa nicidecum separatiștii. Dar știți ce vină i se încrimina Ninei Zgurscaia pentru a fi destituită din post? Sesiunea Sovietului orășenesc chiar a destituit-o votînd unanim. Refuzul de a difuza gazeta «Pridnestrovskaia zarea», gazetă reacționară, fondată ilegal și interzisă de Parlamentul Republicii Moldova, adică Nina Zgurscaia a fost pedepsită pentru că respectă legile în vigoare.

CUȚITUL A AJUNS LA OS

Am menționat mai sus că majoritatea populației sătești din raionul Dubăsari n-a făcut niciodată legămînt cu separatiștii. Nu e în firea țăranului această ocupație. Dar cînd s-a răspîndit vestea prin tot raionul, că elementele distructive au întrecut măsura, bătîndu-și joc în mod deschis de aleșii lor în parlamentul republicii, de toți oamenii de bună credință, de organele de drept, menite să le ocrotească munca pașnică și liniștea, n-au mai putut răbda — au pornit spontan spre piața din fața poliției și au organizat un miting. Aceasta, firește, i-a pus în gardă pe cei care de trei ani de zile își petrec timpul numai pe la mitinguri, adunări, manifestații publice și dezmățuri fără a întîmpina vreo rezistență, iar acum pe neașteptate s-a ivit o opoziție puternică. A fost pusă în acțiune sirena militară, instalată la etajul patru al clădirii Sovietului orășenesc de deputați ai poporului. Vuietul strident și amenințător încontinuu al sirenei crease acea situație, cînd nici cei mai calmi și mai neînfricați oameni nu rezistă, își pierd echilibrul, aleargă în toate părțile înspăimîntați și decepționați, băgînd capul chiar și sub o bancă de pe stradă, cu speranța de a-și salva viața. Stare de război și nimic altceva.

S-au creat două fronturi mari de oameni iritați și înfuriați pînă la limită — dintr-o parte a orașului înaintau spre centru țărănimea și intelectualitatea din satele raionului, înarmați cu pari smulși de prin garduri, furci și hîrlețe, iar din centrul orașului le veneau în întîmpinare așanumiții rusofoni «obijduiți și discreditați» de legile Republicii Moldova. Cu cît se apropiau între ele aceste două fronturi, cu atît se făcea mai evidentă o încăierare sîngeroasă, o ciocnire fără precedent, o tragedie cum nu mai fusese întîlnită — visul dintotdeauna al separatiștilor înarmați și avînd între ei și militari îmbrăcați civil.

În acest moment critic, însă, dînd dovadă de sînge rece, poliția din Dubăsari s-a situat între aceste două fronturi masive de oameni, formînd un perete viu de apărare și evitare a ciocnirii. Trebuia să fii acolo, la fața locului, ca să înțelegi de cîtă bărbăție și talent tactic a dat dovadă fiecare din cei 140 de lucrători ai poliției (45 de lucrători ai acestui colectiv — 25 de ofițeri și 20 de sergenți mai slabi de înger, au trecut de partea separatiștilor în timpul pichetării), ca să evite ciocnirea și vărsările de sînge.

Părțile s-au refugiat în pozițiile inițiale, fiecare din ele organizînd miting. În ce albie au decurs discuțiile la aceste mitinguri, firește, nu-i greu de înțeles: țărănimea și intelectualitatea satelor cereau curmarea dezmățului, dezarmarea numeroșilor indivizi, care ani la rînd taie frunze la cîini pe străzi, asigurarea liniștii și păcii, separatiștii însă turbau de ciudă că nici de data aceasta nu le-a izbutit ciocnirea mult jinduită și chiar de la miting au pornit să provoace alte acte dușmănoase. Cu atît mai mult, cu cît de la Rîbnița sosiră deja 200 de așa-numiți membri ai detașamentelor muncitorești de sprijinire a miliției, iar dinspre Tiraspol se apropiau de Dubăsari multe autobuze, încărcate tot cu «apărători» ai Transnistriei.

Gheorghe BOTICA.

(Va urma)